

YAVAŞ ŞEHİR OLGUSUNUN TURİZME ETKİSİ: FOÇA ÖRNEĞİ*

Murat Tamer^{1**}

Özet

Kentlerde yaşamlarını sürdüren insanlar hayatın gerçek dinamiklerini yoğun yaşam temposu içerisinde unutmaya başlamışlardır. Yavaş şehir (Cittaslow) kavramı ise insanın kendi öz benliğine dönerek huzurlu ve daha konforlu bir yaşam sürmesini hedeflemektedir. Dünyada yavaş şehir hareketi oldukça popüler hale gelmekte ve Türkiye özelinde de bu durum kendini göstermektedir. Bu doğrultuda Türkiye'nin Cittaslow kentlerinden biri olan Foça çalışmaya konu edilmiştir. Çalışmanın temel amacı, Foça'nın Cittaslow hareketine katılmasının turizm üzerindeki etkisini yerel halkın görüşleri doğrultusunda açıklamaktır. Bu doğrultuda nitel araştırma yöntemlerine başvurulmuş Foça'da bir saha araştırması gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak görüşme tekniği tercih edilmiştir. Kolayda örnekleme ile ulaşılan 30 kişi ile yarı yapılandırılmış form üzerinden derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizine tabi tutularak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Bu kapsamda ulaşılan sonuçlar; Foça'nın yavaş şehir hareketine katılmasıyla kent imajı daha belirgin hale gelmiş, kentte yavaş turizm gelişim göstermiş, yöresel ürünlerin pazarlanmasına ortam yaratılmış ve istihdam olanaklarının arttığını göstermiştir. Dolayısıyla, kent turizmine yavaş turizm hareketinin olumlu yönde etkilerinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Yavaş Turizm, Kent İmajı, Foça

Geliş Tarihi:
05.10.2024

Revizyon Tarihi:
03.12.2024

Kabul Tarihi:
06.12.2024

Yayın Tarihi:
30.12.2024

****Sorumlu yazar:**
Murat Tamer

The Effect of Slow City Phenomenon on Tourism: A Case of Foca

Abstract

Due to the fast pace of city life people have lost touch with the real dynamics of life. In contrast, the concept of slow city (Cittaslow) targets to reconnect people with them and embrace a peaceful and more fulfilling lifestyle. This movement has gained popularity worldwide, including in Türkiye. As part of this trend, Foça, a Cittaslow city of Türkiye, is the focus of this study. This study aims at exploring the impact of its participation in the Cittaslow movement on tourism, based on the perspectives of local people. It utilized qualitative research methods and involved field research in Foça. The research utilized in-depth interviews as the primary data collection method, involving 30 individuals selected through convenience sampling and employing a semi-structured format. The data collected was analyzed and interpreted through content analysis. The results indicate that Foça's involvement in the slow city movement has had a positive impact on tourism by raising the city's profile, promoting slow tourism, facilitating the marketing of local products, and creating employment opportunities. Therefore, it has been determined that the slow tourism movement has a positive impact on urban tourism.

Keywords: Slow City, Cittaslow, Slow Tourism, City Image, Foca

Received Date:
05.10.2024

Revision Date:
03.12.2024

Accepted Date:
06.12.2024

Published Date:
30.12.2024

****Corresponding Author:** Murat Tamer

¹ Doktora Öğrencisi, Batman Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, murattamer364@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8037-5157.

* Bu çalışma "Yavaş Şehir Hareketinde Yerel Halkın Algısı: Foça Örneği" adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Önerilen atıf:

Tamer, M. (2024). Yavaş Şehir Olgusunun Turizme Etkisi: Foça Örneği, *Sinop-e: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 148-164.

Giriş

Hızlı yaşam biçiminin getirdiği tüketim anlayışı, insanları dünyanın farklı yerlerindeki kaynakları mesafe tanımaksızın bencil ve bilinçsizce tüketme eğilimine yöneltmiştir. Bu tüketim anlayışı, insanların yaşadıkları çevreye zarar vermesine neden olmakla beraber gelecek nesiller açısından da çevresel tehditler doğurmaktadır. Bu durum neticesinde çevreyi koruyan ve kentsel bir yapıya dayanan yavaş şehir hareketi (Cittaslow) ortaya çıkmıştır. İtalya'nın öncülük ettiği yavaş şehir hareketi, kelime kökeni olarak İtalyancada şehir anlamına gelen "Citta" ve İngilizcede yavaş anlamına gelen "Slow" sözcüklerinden meydana gelmektedir. İtalya'nın yavaş yaşam felsefesi ve yavaş şehir hareketini inançlı ve sürdürülebilir bir şekilde devam ettirmesi, Avrupa'dan Amerika'ya, Asya'dan Afrika'ya pek çok ülkede üye sayısını artırmıştır (Çakır Temel, 2021, s. 28-29). Her geçen gün popülerliğini artıran bu harekete günümüz itibarıyla Avustralya, Çin, Güney Afrika, İspanya, İtalya, Polonya dâhil 33 ülkeden 301 kent üyedir. 2009 yılında yavaş şehir hareketine katılan Türkiye'den ise 25 kent bu ağa dâhildir (Bulut, 2024).

Hayattan zevk almayı savunan yavaş şehir hareketi, küreselliğin hızına rağmen üyeleri arasında sosyal ağlar yaratarak varlığını sürdürülebilir bir şekilde korumayı hedeflemektedir. Oluşturduğu sosyal ağlar neticesinde, yavaş şehirlerde gelenek ve göreneklere önem verilmekte olup geçmiş kültürel faaliyetler yeniden canlandırılmaya çalışılmaktadır (Kaynak ve Koyuncu, 2024, s. 15). Yavaş şehir kavramının isminde yer alan yavaşlamak kelimesi geride kalmak şeklinde anlaşılmamalıdır. Bu hareket küreselleşmeye karşı olmamakla birlikte küreselleşme sonucunda ortaya çıkan doğal kaynakların tüketilmesine ve yerel yaşamın zarar görmesine karşı durmaktadır. Aynı zamanda yavaş şehir hareketi teknoloji karşıtı da değildir fakat teknoloji neticesinde ortaya çıkan tüketim bağımlılığını ve hızlı yaşamı önlemeyi hedeflemektedir. Yavaş şehir hareketi sürdürülebilir bir şekilde kentlerin korunmasını sağlayan bir kent modelidir. Bu sürdürülebilirliği sağlamak için de kentleri özgün kılma ve yerel kimliğini yaşatma konusunda kararlıdır. Bu hareket ayrıca kentsel yaşam kalitesinin artırılmasını planlayan ve toplumun refah seviyesinin yükselmesini hedefleyen politikalar ile sosyal alanı daha aktif hale getirmeyi amaçlamaktadır (Turgut vd., 2023, s. 120). Öte yandan yavaş şehir hareketi, turizm ile paralellik göstermektedir; çünkü yavaş şehirler hem çevre dostu bir sürdürülebilir kalkınmayı savunmakta hem de insanların huzurlu bir şekilde yaşayacakları kentleri tasarlamayı hedeflemektedir (Öztürk ve Sünnetçioğlu, 2023, s. 144). Huzurlu olan bu kentlerde yavaş şehir kavramı sayesinde turizm gelişmektedir. Turizmin gelişim gösterdiği yavaş şehirlerde yerel halkın istihdam alanları artmaktadır. Aynı zamanda kentler tanınırlılığını daha da artırarak bir marka haline gelmektedir (Yalım, 2017, s. 23). Marka haline gelen kentler özelliklerine göre çeşitli turizm faaliyetlerini desteklemektedir. Bazı kentler deniz turizmi ve kültür turizmi ile ön plana çıkarken bazı kentler ise kış turizmi ve doğa turizmi ön plana çıkmaktadır (Küçükali ve şen, 2020).

Bundan hareketle, mevcut çalışma yavaş şehir-turizm ilişkisine eğilmektedir. Çalışma kapsamında, 2021 yılında yavaş şehir hareketine katılan Türkiye'nin İzmir şehrinin Foça ilçesi ele alınmıştır. Foça'nın inceleme konusu olarak seçilmesindeki sebep; ilçenin geçmişten bu yana birçok

medeniyete ev sahipliği yapmış olması, kültürel çeşitlilik yönünden renkli bir kent özelliği taşıması ve mimari açıdan bir sit alanı olarak ön plana çıkmasıdır. Foça'nın aynı zamanda Mavi Bayraklı plajlara sahip olması deniz turizmi açısından önemini artırmakta, Slow Food olması ise gastronomi turizmi açısından potansiyelini artırmaktadır. Tüm bu özellikler çerçevesinde Foça çalışmaya konu edilmiştir. Konu zeline çalışmanın temel amacı, Foça'daki yavaş Şehir turizm ilişkisini yerel halkın görüşleri doğrultusunda ortaya çıkarmaktır. Bu noktada çalışma, yavaş Şehir hareketinin Foça'da turizmin gelişmesine katkı sağlamış olduğunu iddia etmektedir. Bu argümanın geçerliliğini incelemek için: "Foça halkı tarafından yavaş Şehir ile turizm arasındaki ilişki nasıl algılanmakta ve yorumlanmaktadır?" araştırma sorusu formüle edilmiştir.

Yavaş Şehir hareketi kentsel turizm hareketleri açısından gelişmeyi hedefleyen sürdürülebilir bir turizm anlayışını önemine vurgu yapmaktadır. Örneğin Süer (2024) sürdürülebilir turizm ekseninde yavaş Őehirleri incelemiş ve bu durumun önemini vurgulamıştır. Bu çalışmanı önemi ise benzer bir durumu ifade etmektedir. Foça'nın kentsel açıdan daha iyi bir konuma gelmesi için sakin Şehir kapsamında turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirmesi çalışmanın önemini oluşturmaktadır. Ayrıca Foça zeline yapılan bu çalışma yavaş Şehir ve turizm ilişkisini inceleyen öncül çalışmalardan biri olacağı için orijinallik açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırma sorusuna yanıt vererek çalışmanın argümanını temellendirmek üzere mevcut çalışma beş kısımdan oluşturulmuştur. Girişi takip eden ilk kısımda konuyla ilgili literatüre yer verilmiş, ikinci kısımda araştırmanın yöntemi açıklanmış, üçüncü kısımda saha araştırması çerçevesinde elde edilen verilerin analizi ile ulaşılan bulgular sunulmuş, son kısımda ise araştırma verileri tartışılarak çalışma sonlandırılmıştır.

1. LİTERATÜR TARAMASI

Yavaş Şehir hareketi ile bu harekete katılan kentlerin turizmi arasında sıkı bir etkileşim vardır (Sarıyıldız, 2019). Akademik alışmalar da bu etkileşime kayıtsız kalmamakta ve yavaş Şehir hareketinin kent turizmine etkisini irdelemektedir. Mevcut alışma Foça'yı ele aldığından, bu çalışma kapsamında ulusal literatüre odaklanılmış ve bahse konu iki olgu arasındaki ilişkiyi Türkiye genelinde ve Foça zeline ele alan çalışmalar incelenmiştir.

Türkiye genelindeki yavaş Şehir alışmalarının Seferihisar, Gökçeada, Perşembe, Mudurnu kentlerine yoğunlaştığı ve yavaş Şehir ağına katıldıktan sonra bu kentlerin turizm sektöründe görülen değişimleri ortaya koyduğu grlmştir. Örneğin yavaş Şehir hareketinin Türkiye'deki ilk temsilcisi olan Seferihisar, deniz turizmi açısından önemli bir konuma sahip olmasına rağmen Őakin Şehir hareketine katılmadan önce yeterince bilinir bir kent değildi. Harekete katıldıktan kısa bir süre sonra Seferihisar'da turizm faaliyetleri yoğun bir Şekilde artmış ve konaklama tesislerinin sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir (Grman, 2019; Tamer, 2021). Çeşitli etnik kimliklerin bir arada yaşadığı sakin, huzurlu ve turizm açısından önemli bir konuma sahip olan Gökçeada, bu harekete katıldıktan sonra deniz turizmi açısından gelişim göstermiştir (Shapley, 2012; Köse ve Demiral, 2019; Kırmacı 2019). Kültürel

açından mimari yapılarını koruyarak kültür turizmine, doğal ve temiz bir deniz kıyısını barındırmasından dolayı da deniz turizmine katkı sağlayan Perşembe kenti de yavaş şehir etkisi ile turizmde hızlı bir gelişme tecrübe etmiştir (Balcı, 2019). Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış, tarihi evleri ile meşhur ve Abant Gölü sayesinde turizm faaliyetlerinin yoğun yaşandığı Mudurnu kenti de yavaş şehir kenti olduktan sonra bu özelliğini korumuş ve turizm açısından daha da güçlü bir konuma gelmiştir (Mesci ve Dönmez, 2016; Kırmacı, 2019).

Foça özelinde yapılan çalışmaların ise yavaş şehir olgusunun çeşitli konular üzerinden ele alındığını göstermektedir. Örneğin Gümüş ve Özüpekçe (2009), Foça'da turizmin ekonomik, sosyal ve kültürel etkilerini araştırdıkları çalışmada nicel yöntemden faydalanmış ve katılımcılara Likert tipi anket uygulamıştır. Bu anket sonucunda ilçenin en önemli gelir kaynağının turizm olduğunu ortaya koyarak yavaş şehir hareketinin kadınlar için istihdam alanı oluşturduğu bulgusuna varmıştır. Meriç (2016) ise Slow Food ile turizm ilişkisini incelediği çalışmasında nitel yöntemden faydalanmış ve yarı yapılandırılmış form üzerinden görüşme tekniği kullanarak Foça'daki yeryüzü pazarlarının turizm açısından önemini vurgulamıştır. Yeryüzü pazarları sayesinde yörede turizmin canlandığını ve özellikle kadınların istihdam oranının arttığını ortaya koymuştur. Aliyeva ve Kurgun (2021), Foça'da Slow Food hareketinin sürdürülebilir gastronomiye etkisini nitel araştırma yöntemini kullanarak keşifsel araştırma tasarımı sayesinde açıklamıştır. Bu doğrultuda Foça'da yer alan paydaşların (oteller, restoranlar, sivil toplum kuruluşları, aşçılar, çiftçiler, acenteler vb.) Slow Food hareketini nasıl tanımladıklarını ve bu hareketin nasıl gelişeceği konusunda görüşlerini öğrenmeye çalışmıştır. Bu görüşler sonucunda Slow Food kavramının kentte daha da gelişeceği bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca Slow Food hareketinin gelişmesiyle doğru orantılı olarak gastronomi turizminin de gelişeceği bulgusuna varmıştır. Aktaş (2019), nitel araştırma yöntemlerinden yararlanarak sorumlu turizm yaklaşımı ile Foça'da turistik destinasyonların gelişimini ele almış ve sorumlu turizm çerçevesinde paydaşların bir arada çalışması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Turistik bölgelerin belirlenmesinde destinasyonların turizm için elverişli olması gerekmektedir (Arıca, 2019). Bu noktada, Foça için turizmin önemi açıktır. Yapılan çalışmalar; Slow Food, yeryüzü pazarları ve kadın girişimciler özelinde sonuçlara ulaşırken; bu çalışma Foça'nın sakin şehir hareketine katılmasının ardından yavaş şehir-turizm ilişkisinin başka hangi konular üzerinden kendini gösterdiğini inceleyerek var olan çalışmalara tamamlayıcı bir perspektif sunacaktır. Foça bu harekete henüz dahil olan yeni yavaş şehirlerden biri olduğu için, bu kısa süre zarfında kentte yavaş şehir-turizm ekseninde ortaya çıkan gelişmelerin takip edilerek literatüre kümülatif veri sağlanması önemlidir.

2. METODOLOJİ

21. yüzyılın başlarından itibaren olguları, olayları, durumları yorumlayıcı ve anlamlandırmaya dayalı nitel araştırma yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır. Bu araştırma yöntemi insanların davranışlarını görüşlerini, deneyimlerini tutumlarını detaya inerek yorumlamayı ve betimlemeyi hedeflemektedir. Nitel araştırmalarda, araştırılan olayın sayısı, miktarı, ortalaması gibi ölçülebilen

özellikler yerine nasıl, niçin gibi sorular vasıtasıyla konunun daha detaylı anlaşılabilmesi planlanmaktadır (Kıral, 2020, s. 2). Odak noktası çalışılan durum olduğundan, gerçekçi bir betimleme ve yorumlama sayesinde katılımcıların deneyimleri ve algıları gün yüzüne çıkarılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bundan hareketle mevcut çalışmada, ele alınan konunun derinlemesine anlaşılması ve çözümlenmesi için nitel araştırma yöntemlerine başvurulmuştur. Araştırmanın deseni; gerçek hayattaki kapsamın derinlemesine incelenerek betimlendiği bir saha çalışmasına dayanan vaka çalışmasıdır (Wolcott, 1992, s. 26). Dolayısıyla mevcut çalışmada bu desenin kullanılmasının nedeni; araştırma bağlamında gerçekleştirilen saha çalışmasından elde edilen verileri herhangi bir hipoteze bağlı olarak test etmek değil, bir durumu keşfederek konuyu anlamlandırmak ve yorumlamaktır (Chmiliar, 2010). Bu çerçevede Foça'da bir saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın örneklemini, Foça Merkez'de yaşamlarını sürdüren yerel halkın çeşitli kesimlerden ulaşılan 30 kişi oluşturmaktadır. Örnekleme Foça'daki esnaf, hizmet sektöründeki çalışan kişiler, yerel yönetimde görevli kişiler, sivil toplum kuruluşu üyeleri ve kamu çalışanları dâhil edilmiştir. Bu kişilere tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda (uygun) örnekleme tekniği ile ulaşılmıştır. Bu tekniğin kullanılmasında asli etken kişilere kolay bir şekilde ulaşılmıştır. Kişilere çalışmaya katılmalarının kendileri açısından uygun olup olmadığı sorulmuş ve gönüllü kişiler çalışma grubuna dâhil edilmiştir (Tamer ve Alaeddinoğlu, 2022, s. 508). Çalışma grubu belirlenirken her ne kadar kadın-erkek sayısının eşit olması hedeflenmiş olsa da görüşülenlerin 14'ü kadın 16'sı erkektir. Aynı zamanda görüşülenlerin meslek, yaş, eğitim durumunun çeşitli olması amaçlanmıştır. Görüşülenlerin çoğu evlidir ve ağırlıklı olarak lisans ve yüksek lisans mezunudur. Bununla birlikte görüşülenler arasında az sayıda ön lisans, ortaokul ve ilkokul mezunu bulunmaktadır. Çeşitli meslek grubundan seçilen görüşülenler arasında ekonomist, gazeteci, işletmeci, mimar, memur yer alırken bunun yanı sıra öğrenciler ve emekliler de bulunmaktadır (bk. Tablo 2).

Tablo2. Araştırmanın Örneklemini

Kod	Cinsiyet	Yaş	Medeni Hal	Eğitim	Meslek
K1	Erkek	56	Evli	Ortaokul	Esnaf
K2	Kadın	73	Evli	Lisans	Öğretmen
K3	Kadın	54	Bekâr	Lisans	Emekli
K4	Erkek	40	Evli	Lise	Esnaf
K5	Erkek	52	Bekâr	Yüksek Lisans	Ekonomist
K6	Erkek	63	Evli	Lisans	Esnaf
K7	Kadın	68	Bekâr	Lisans	Gazeteci
K8	Kadın	59	Evli	İlk Okul	Tezgâhtar
K9	Kadın	44	Evli	Yüksek Lisans	Peyzaj Mimarı
K10	Kadın	46	Evli	Lisans	İşletmeci
K11	Erkek	38	Evli	Lisans	Memur
K12	Erkek	61	Bekâr	İlk Okul	Emekli
K13	Erkek	39	Evli	Lise	İşletmeci
K14	Kadın	50	Evli	Lise	Sekreter
K15	Erkek	45	Evli	Lise	Esnaf
K16	Erkek	63	Evli	Lisans	Emekli
K17	Kadın	56	Bekâr	Ön Lisans	Memur
K18	Erkek	54	Bekâr	Lisans	Emekli

K19	Kadın	40	Bekâr	Lise	Garson
K20	Erkek	50	Evli	Lisans	Emekli
K21	Erkek	19	Bekâr	Lisans	Öğrenci
K22	Kadın	44	Evli	Lise	Esnaf
K23	Erkek	34	Bekâr	Yüksek Lisans	Esnaf
K24	Kadın	28	Bekâr	Lisans	Mühendis
K25	Erkek	21	Bekâr	Ön Lisans	Öğrenci
K26	Kadın	37	Evli	Lisans	İşletmeci
K27	Erkek	41	Evli	Yüksek Lisans	Memur
K28	Kadın	24	Bekâr	Lisans	Öğrenci
K29	Erkek	48	Evli	İlk Okul	Tezgâhtar
K30	Kadın	33	Bekâr	Lise	Esnaf

Vaka çalışmalarında görüşme, arşiv kayıtları, doküman analizi, gözlem ve röportaj gibi çeşitli veri toplama araçları kullanılmaktadır (Christensen vd., 2020, s. 418). Bu araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak katılımcılara birebir görüşme tekniği uygulanmıştır. Bu tekniğin uygulanma nedeni; kişilere daha esnek soru sorulabilmesine ve kişilerin tutum ve davranışlarını açık bir şekilde ortaya çıkarabilmeye olanak tanınmasıdır (Miles ve Huberman, 1994). Bu nedenle 30 kişinin oluşturduğu örneklem ile yarı yapılandırılmış form üzerinden derinlemesine görüşmeler gerçekteşirilmifitir.

Görüşmeleri gerçekteşirmek için literatürden yararlanılarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. İki kısımdan oluşan formun ilk kısmı; görüşülenlerin eğitim durumu, mesleği, yaşı ve medeni durumunu belirlemeye yönelik demografik sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısımda ise yavaş şehir hareketinin Foça turizmine etkisi hakkında yerel halkın görüşlerini öğrenmeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu kapsamda; Foça'nın yavaş şehir olmasının kent imajına nasıl bir katkı sağladığı, Foça'da kurulan pazarların yerel halka nasıl fayda sağladığı, Foça halkının ürettiği yöresel ürünlerin neler olduğu, bu ürünlerin turistler tarafından yeterince deneyimlenip deneyimlenemediği ve son olarak ilçenin yavaş şehir olmasının turizme ve istihdama katkısının neler olduğu irdelenmiştir (bk. EK 1).

Bu sorular hazırlanırken etik açıdan sıkıntı doğuracak ve katılımcılara travma yaratacak ifadelerden kaçınılmıştır. Sorular hazırlanırken kentin kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı göz önünde bulundurulmuştur. Görüşmeler tamamen etik ve akademik kriterlere uygun bir şekilde 28 Ekim-5 Kasım 2023 tarihleri arasında, her bir katılımcının sözlü onayı alındıktan sonra gerçekteşmiştir. Her bir görüşme en az 25 en fazla 45 dakika sürmüştür. Görüşmelerden elde edilen veriler akademik gizlilik esasına riayet edilerek anonim hale getirilmifitir ve her bir görüşülen K1, K2, K3 şeklinde kodlanmıştır.

Miles ve Huberman'a göre (1994), nitel araştırma yönteminden elde edilen veriler betimsel analize ya da içerik analizine tabi tutulmaktadır. Bu araştırma kapsamında yürütölen saha çalışması neticesinde elde edilen veriler, içerik analizine tabi tutulmuştur. Amaç toplanan verileri ayrıntılı bir şekilde kodlamak ve birbirlerine benzeyen kavram ve temaları okuyucunun anlayacağı bir biçimde dönüştürmektir (Punch, 2014). Bu doğrultuda çalışmadan elde edilen veriler analitik ifadelere dönüştürölmüş ve aynı zamanda konu uzmanlarının görüşlerinden faydalanılmıştır. Ortaya çıkan

bulgular doğrultusunda Foça'nın yavaş Şehir olmasının turizme katkısı dđrt kategoriden oluŐan tematik çerçevede sunulmuŐtur.

Yapılan araştırma kapsamında elde edilen bulgular kendi içinde anlamlı ve tutarlı olması, incelendiği ortama bağlı tanımlanması ve hazırlanan kavramsal çerçeveye uygun olması çalışmanın iç geçerliliğini sağlamıştır. Her ne kadar nitel araştırma bulguları evrene genellenemiyor olsa da çalışmada araştırma ortamı, örnekleme ve sürecin diğer örnekleme, ortam ve süreçlerle karŐılaŐtırma yapabilecek düzeyde tanımlanarak ve genelleme konusundaki sınırlılıklar belirtilerek çalışmanın dıŐ geçerliliği sađlanmıŐtır. Dahası araştırma sonuçları araştırma sorusu ile tutarlıdır ve araştırma soruları benzer ortamlarda uygulanabilir. Araştırma kapsamında elde edilen bulguların iç güvenilirliği, araŐtırmacının görüşme sırasında konumu açıkça tanımlaması, soruları açık ve anlaşılır Şekilde ifade etmesi, verileri araŐtırmacının amacına uygun Şekilde toplaması, gerçek dıŐı verileri ayıklaması yoluyla sađlanmıŐtır. DıŐ güvenilirliği ise araŐtırmacının araştırma yöntem ve sürecini ayrıntılı bir Şekilde tanımlaması, araştırma boyunca tarafsız olması, sonuçları ortaya konan verilerle iliŐkilendirmesi Şeklinde sađlanmıŐtır. Ayrıca elde edilen verilerin güvenilirliğini artırmak için görüşülenlerin düşüncelerinden gerekli görülen yerlerde doğrudan alıntılar yapılmıŐtır. Bu kapsamda Foça'da yerel halk ile yapılan derinlemesine görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular, ilçenin yapısı dikkate alınarak tanımlanmıŐtır. Bulgular kendi içerisinde anlamlı ve tutarlı bir özellik göstermekte olup oluŐturulan tematik çerçeveye uygundur.

Bu çalışma Hakkari Üniversitesi Rektörlüğünün 13.09.2021 tarihinde aldığı Etik Kurulu Kararı gereğince 11.07.2023 tarihinde kabul gören "Yavaş Şehir Hareketinde Yerel Halkın Algısı: Foça Örneği" adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

3. BULGULAR

Mevcut literatür, yavaş Şehir hareketinin kent turizmine etki ettiğine dair bir perspektif sunmaktadır. Bu çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizi de yavaş Şehir hareketine katılmanın Foça turizmini olumlu etkilediğini ve bu etkilerin; kent imajı, yavaş turizm, yöresel ürünlerin pazarlanması ve istihdam özelinde kendini gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu etkiler aŐađıda sırasıyla sunulmuŐtur.

3.1. Yavaş Şehir-Turizm İlişkisinin Kent İmajına Etkisi

İnsanların okudukları kitaplar, haberler, kendi deneyimleri, yayılan bilgiler ve seyrettikleri filmler zihinlerinde kent imajını oluşturmaktadır. Bu oluŐturulan veriler kentle ilgili nötr veya olumlu ve olumsuz bir imaj yaratmaktadır (Görkemli, 2012, s. 144). Bu imaj markalaŐmayı doğurmakta ve markanın gelişmesine katkı sağlamaktadır. Yerel yönetimler, kentlerin birer marka kent olmasını hedeflemekte ve bu anlamda kent imajı kavramı üzerinde özenle durmaktadır. Reklam, tanıtım, pazarlama ve halkla ilişkiler gibi kavramlar üzerinde durarak kent imajı yaratıp bu imajı sürdürmek istemektedir. Güçlü ve olumlu bir kent imajı kente ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan avantajlar sağlamaktadır. Hâlihazırda çoğunluk tarafından benimsenen, tanınan, olumlu bir imaja sahip kentler

turistleri ve yatırımcıları kendine çekmektedir. Bu kapsamda kentlerin nasıl görüldüğü, nasıl tanımlandığı ve nasıl algılandığı önem teşkil etmektedir (İlgın vd., s. 204). Yavaş şehir kentleri ilk kuruldukları zamandan bu yana yavaşlığı savunan, kültürel dokuya önem veren ve kendine has bir imajı olan marka kentlerdir. Bu kentler yavaş şehir hareketinin etkisiyle kent imajını çeşitlendirerek onların farklı bir kimliğe sahip olmasını sağlayabilir. Turizme elverişli kentlerde bu durum daha sık görülmekte ve kentlerin markalaşmasını sağlayabilmektedir (Doğan vd., 2019). Bu çalışma özelinde de yavaş şehir hareketinin Foça'nın kent imajına etkisinin olumlu olduğu ve kente turizm kimliği kazandırdığı bulgusuna ulaşılmıştır. Konuya ilişkin yerel halkın görüşleri aşağıdaki gibidir:

“K1... Foça bir balıkçı kasabası olmasına rağmen tarımla uğraşan kişi sayısı oldukça fazla. Yani Foça bu iki kimliğe sahip. Aynı zamanda turizm faaliyetleri için de uygun. Yavaş şehir ile birlikte turizm faaliyetleri burada arttı ve böylece Foça üçüncü bir kimlik kazanmış oldu.”

“K15... Genel anlamda Foça huzuru ve sakinliği arayanların yeridir. Turizm için oldukça elverişlidir. Foça' da deniz, kum ve huzur her zaman var. Yavaş şehir ile birlikte bu durum daha da belirgin halâ geldi ve ilçe bir turizm kimliği kazandı.”

Katılımcıların neredeyse tamamı sorulan bu soruya yönen turizm kimliği kazandığını belirten ifadeler kullanmıştır. Buradan yola çıkılarak kentin turizm kimliği kazandığı sonucuna ulaşılmıştır.

3.2. Yavaş Şehir-Turizm İlişkinin Yavaş Turizm Üzerine Etkisi

Bireylerin hakkını savunan ve yeniliğe açık sorumlu bir anlayışa sahip olan turizm türüne yavaş turizm denilmektedir. Bu turizm türünde bireyler gastronomi, manzara, doğal güzellikler ve tarihi yerlerin çekiciliklerinden faydalanmaktadır. Aynı zamanda yavaş turizm faaliyeti yapılırken ziyaret edilen yerin kültürel ve doğal farklılıklarına saygı duyulması gerekmektedir. Bu turizm faaliyeti yavaş yaşam kavramı ile doğrudan ilişkilidir. Yavaş yaşam sayesinde toplumsal, sosyal ve ekolojik büyüme sürdürülebilir hale getirilmektedir. Ayrıca yöreyi ziyaret eden turistlerin bilinçli davranması neticesinde sürdürülebilirliğin kalıcı olarak devam etmesi sağlanmaktadır. Yavaş turizmin amacı ise yavaş yaşam hareketi çerçevesinde değişmeyen kurallara ve programlara göre hareket etmek değil gerçek doğayı ve çevreyi korumaktır (Tekin, 2017, s. 48-49). Konuya ilişkin turizm faaliyetinin Foça özelinde yansımaları yapılan saha çalışması çerçevesinde öğrenilmeye çalışıldığında çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Bunlardan ilki, Foça'nın turizm için elverişli bir yer olduğudur.

“K13... Foça turizm için oldukça önemli bir yerdir. Sahip olduğu sahillerde yöre halkı ve turistler denize girmektedirler. İlçenin sakin ve huzurlu yapısı turizm için insanları buraya çekmektedir.”

İkinci bulgu, hem Slow Food hem de yavaş şehir hareketine dâhil olmasının Foça'da yavaş turizme zemin sağlamış olduğudur.

“K15... Genel anlamda Foça huzuru ve sakinliği arayanların yeridir. Turizm için oldukça elverişlidir. Yavaş şehir ile birlikte yavaş turizm faaliyetleri ilçede daha da artacaktır. Genelde buraya insanlar günübirlikçi şeklinde geliyor ve akşam dönüyor. Sakin şehir olgusu ile birlikte konaklama tesisleri artacak böylece yavaş turizm faaliyetleri de çoğalacaktır. Foça’ da deniz, kum ve huzur her zaman var.”

Bununla ilişkili üçüncü bulgu, Foça’da turizm açısından en büyük sorununun konaklama problemi olduğudur. Çünkü ilçedeki çoğu yer doğal koruma alanıdır. Ancak bu durumun butik şekilde yapılan oteller ve ev pansiyonculuğu sayesinde çözülmeye çalışıldığı bulgusuna varılmıştır:

“K22...Günübirlikçi turist sayısı burada fazla. Resmi tatillerde özellikle gelen sayısı artıyor. Bizim çok turiste bir şeyimiz yok. Konaklama sorunumuz var; yatak sayımız az. Sit alanı olduğumuz için otel vs. yapılamıyor. İnsanlar kendi imkânlarıyla evlerini ev pansiyonculuğuna çevirmeye başladılar. Az bir rakam değil ev pansiyonculuğu yapanların sayısı. Arz var talep var. İvme kazandı bu unvanla.”

3.3. Yavaş Şehir Hareketinin Yöresel Ürünlerin Pazarlanması Üzerindeki Etkisi

Yöresel gıda ürünleri bir yerde yaşayan ve orada üretim faaliyeti yapan insanlar için oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu ürünler o yöre insanların kültürlerini ve geleneklerini yansıtmaktadır. Aynı zamanda geleneksel ürünler yerel kültürün birikimlerini, deneyimlerini ve yöreye ait doğal koşullar hakkında bilgi vermektedir. Turistik çekim açısından da bu ürünler bölgelerin bir turizm merkezi olmasını sağlayabilmektedir (Apak ve Gürbüz, 2018, s. 335-336). Foça’da yöresel ürünler oldukça önemli bir konuma sahiptir. Tarımda doğal gübre kullanılmaktadır ve toprağın, suyun kalitesi yüksek seviyededir. Yetiştirilen ürünler ise besleyici ve sağlıklıdır. Bu ürünlerden bazıları ise şunlardır: yörede yetişen tüm meyve sebzeler, çekme makarna, zeytinyağı, baharat çeşitleri, zeytin, yabancı otlar, tahıl ekmekleri vb. (Çakır Tezgin, 2013, s. 39).

Foça kültüründe geçmişten günümüze değin yemeklere ve yöresel ürünlere önem verilmektedir. Yine de Foça’nın yöresel ürünlerinin neler olduğu ve bu ürünlerin yeteri kadar tanıtılıp tanıtılmadığı araştırma kapsamında irdelenmiştir. Görüşülenler bu doğrultuda ilk olarak Foça’nın peynir, şarap, yoğurtlu kefal, çekme makarna, dondurma, koruk ekşisi, Foça tarhanası gibi birçok yöresel ürüne sahip olduğu bilgisini paylaşmıştır. Fakat bu ürünlerin, özellikle de turistlere, yeterli düzeyde tanıtılmadığı bulgusuna varılmıştır. Konuya ilişkin bazı görüşler aşağıdaki gibidir:

“K6... Turistler ürünleri, mesela Foça şarabı, peynir, yoğurt gibi ürünleri yeterince deneyimleyemiyor. Sunamıyoruz yeteri kadar. Örgütlü yapı olsaydı örneğin zeytinciler çarşısı, peynirciler çarşısı olsaydı ürünler daha iyi tanıtılabilirdi.”

“K20... Foça’nın yöresel ürünleri vardır; yoğurtlu kefal bağı mesela. Kentin yemek kültürü, balığa yöneliktir. Vatandaşlar ticari sektördekiler, özel istek olursa bilgilendirme yaparlar turistlere. Tanıtım olması lazım. Buna meyil olması lazım. Pek yok yerelde bu. Belki gelenlerden talep yok belki de başka bir sebepten dolayı.”

Ulaşılan ikinci bulgu, Foça'nın geçmişten bu yana yöresel ürünlerine sahip çıktığı ve bunu koruduğudur. Bu anlamda pazarların yadsınamaz bir önemi vardır. Bununla birlikte kentin hem Slow Food unvanına hem de yavaş Şehir unvanına sahip olması, yöresel ürünlerin tanıtılma sürecini hızlandırmaktadır. Çünkü Slow Food, tüketiciler ve üreticileri bir araya getiren, ifti pazarları kurmayı amaçlayan bir harekettir. Bu hareket kapsamında kurulan pazarlarda güvenilir ve kaliteli gıdalar üreticiler tarafından doğrudan tüketicilere ulaştırılmaktadır. Aynı zamanda bu pazarlar adil bir fiyat düzeni sağlayarak yerel ekonominin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Slow Food kapsamında kurulan bu pazarlara "Yeryüzü Pazarı" adı verilmektedir. Yeryüzü pazarları yerel halk, restoran sahiplerini, işletme sahiplerini bir araya getirerek yeni bir buluşma ortamının gündeme gelmesini sağlamaktadır. Bu pazarlarda küçük üreticilere sadece kendi ürünlerini satarak kazanç sağlamalarına izin verilmektedir (Aliyeva, 2020, s. 15).

Foça'da da Slow Food özelinde çeşitli pazarlar kurulmaktadır. Bu pazarların ilki olan Yeryüzü Pazarı Foça için oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu pazarlarda ürünlerini üreten yerel halk ürünlerini hiçbir aracıya gerek duymadan turistlere pazarlayabilmektedir. Aynı zamanda bu pazar ilçenin tanınırlığını arttırarak yavaş Şehir unvanının sürdürülebilir olmasında önemli bir role sahiptir. Yeryüzü pazarına ek olarak Foça'daki diğer pazarlar da yöresel ürünlerin korunması, tanıtılması ve yavaş Şehir unvanının sürdürülebilir olmasına katkı sağlamaktadır. Bu duruma yönelik bazı görüşler aşağıda ifade edildiği Őekildedir:

"K10...Pazarların yerel halka faydası fazla. Ciddiyetle takip edilen Pazar mesela yeryüzü pazarı. Herkes giremiyor oraya. Her Őey organik oldu, organik bambaşka bir Őey. Safhaları başka onun. Artık ekolojik tarım. Temiz, adil ve yerli ürün burada bulunuyor ve insanlar o günü tercih edip o pazara gidiyor ve o ürünü alıyor. Ayrıca yavaş Şehir hareketi ileride devam edecekse bu pazarlar çok önemli. Halkta bütünlük sağlıyor bu pazarlar, burayı ziyarete gelen kişiler de bu pazarların varlığından çok memnun ve bu durum sayesinde Foça ekonomisinde canlanma oluyor."

"K18... Gayet tabii ki kurulan pazarların faydaları var. Pazarda eşitlilik oldukça fazla. Foça'da ikinci el pazarı da var özellikle antika ürünlerde sergileniyor. Birçok kişinin de benim ihtiyacım değil ama başkasının ihtiyacı var diye düşündükleri bir pazar. Sonra Yeryüzü pazarı var bu Pazar Slow Food kapsamında burada insanlar kendi ürettikleri ürünleri rahatça satabiliyorlar. İleride Foça sakin sakin kent olarak kalacaksa pazarların etkisi yadsınamaz. Ayrıca bu pazarlar sayesinde buraya gelen turistler ve günübirlikçiler artıyor. Bu sayede ilçede geçim kaynakları çoğalıyor."

3.4. Yavaş Şehir-Turizm İlişkinin Kadın İstihdamı Üzerine Etkisi

Kadınların çalışma yaşamına etkisi günümüzde giderek artmakta ve toplumda daha söz sahibi oldukları gözlenmektedir. Fakat kadınların iş hayatında karşı karşıya kaldıkları sorunlar ve çalışma koşulları sürekli olarak gündemde yer almaktadır. Toplumun sahip olduğu olumsuz değer yargıları kadınların çalışma hayatına çeşitli sınırlamalar getirmektedir. Ataerkil toplum yapısı görüşlerini ifade eden “kadın evinde oturmalı”, “her iş kolunda çalışmamalı”, “sadece çocuklara ile ilgilenmeli” gibi söylemler kadınları kendi iç dünyalarında bir çatışmaya sürüklemektedir (Umutlu ve Öztürk, 2020: 298). Fakat belli kurallar ve amaçlar doğrultusunda kurulan yavaş şehir kentleri daima kadınların iş yaşamında etkin bir role sahip olmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda Foça'nın yavaş şehir ağına dâhil olması kadınların iş yaşamındaki etkisini çoğaltmıştır. Saha araştırmasından elde edilen veriler ekseninde, Foça'daki kadınların ilçe yavaş şehir olmadan önce de iş yaşamında aktif oldukları tespit edilmiştir. Fakat yavaş şehir hareketi ile bu durumun gözle görülebilir bir şekilde hızlandığı, yerel yönetimlerin yönlendirmesi ve kadın kooperatifler sayesinde kadınların aktif bir şekilde üretim ağına katılmalarının sağlandığı anlaşılmıştır. Aynı zamanda yavaş şehir hareketi sayesinde kadınların iş yaşamındaki çalışma alanlarının çeşitlendiği tespit edilmiştir. Ayrıca kadınların turizm, hizmet, konaklama, tarım sektöründe daha çok rol alabileceği bulgusuna varılmıştır. Konuyla ilgili bazı katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir:

“K6... Buraya ait ürünler sergilenecek ise Yavaş şehir sayesinde yine bu konuda kadınlar ön planda olacaktır. Özellikle konaklama ile ilgili ev pansiyonculuğu artacaksa yine bu kadınların sayesinde olacak.”

“K10... Tabii ki. Kesinlikle öyle düşünüyorum. Çünkü Foça tam bir kadın kenti. Kadınlar burada çok güçlü. Hep dışarıda, sokakta, bir aradalar. Son birkaç senede bile çok birleşildi, kadın dernekleri kuruldu. Kadın kooperatifleri kuruldu. Yerel yönetim kadınlara yer verdi. Amaç kendi ayağında duran kentli kadın değil de köylerdeki kadınları da dışarı çıkarabilmek. Evlerinde yaptıkları yöresel ürünler var; salçalar, turşular, tarhanalar. Hep bunlar onların yerel ve doğal ürünleri. Yerel ve sürdürülebilir tarımı da öne sürerek sakin kentle birleştirip stantlar verildi bu kadınlara. Maddi gelir elde etmeleri sağlandı. Bu daha da gelişecek.”

Sürdürülebilir kalkınma ve kadın arasında çeşitli boyutlarda ilişkiler yer almaktadır. Bu ilişkiler kadınların statü ve hakları ile yakından ilgilidir. Ayrıca kadınların ekonomik geleceği için değişen dünya şartları önemli bir konumu içermektedir. Kadınların kendi ayakları üzerinde rahatça durabilmeleri için ekonomik hayatta daha çok yer almaları gerekmektedir. Bu durum sonucunda kadınlar aile bireyleri arasında ve toplumda saygı bir duruma erişerek statü kazanmaktadır. Toplumda statü elde eden kadınlar üretken hale gelerek sürdürülebilirliğin sağlanması açısından önem teşkil etmektedirler (Tutar ve Yetişen, 2009, s. 118).

Sürdürülebilirlik kavramı bir hareketi temsil eden kavramlar için önemli bir yere sahiptir (Arıca ve Kafa, 2020). Yavaş şehir hareketi için de bu kavram önemlidir ve kadınların iş yaşamında sürdürülebilir bir şekilde yer alması, yavaş şehir hareketinin hedefleri arasındadır. Bu anlamda, Foça'daki yavaş şehir hareketinin sürdürülebilir olmasında kadınların rolü öğrenilmeye çalışılmış ve kentte neredeyse her sektörde faal olarak çalışan kadınların Foça'nın kalkınmasında ve sakin şehir unvanının sürdürülebilir olmasında oldukça etkin rol oynadığı tespit edilmiştir. Bu rol kadınların daha aktif olarak iş yaşamına katılmaları şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu konu hakkındaki bazı katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir:

“K16... Sakin kent sayesinde Foça'nın gelişimi, kadınların daha da ilerlemesine uygun seyir gösteriyor. Bu doğrultuda Foça sakin kent unvanını sürdüreceyse kadınların payı bundan oldukça yüksek olacaktır.”

“K26... Daha da çoğaldı iş imkânları. Bir kadının elinden yemek daha lezzetli oluyor. Aşçımız ayrı ama bir bayanın olduğu mekana gitmek daha farklı oluyor; daha bir sempatik oluyor, hijyenik oluyor. Hemen hemen bütün buluşta olsun garsonlukta olsun kadınlar her yerde, erkek çalışan daha az. İnsanların birbirlerine olan değer yargısı güzel kadınların Foça'nın gelecekte de sakin kent olarak kalmasında kadınlar rolü oldukça önemlidir.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Foça'daki yavaş şehir-turizm ilişkisini yerel halkın görüşleri doğrultusunda ortaya çıkarmaya çalışan bu küçük ölçekli saha araştırması, yavaş şehir unvanı aldıktan sonra Foça'daki turizmin geliştiğine dair bir bakış açısı sağlamaktadır. Araştırma bulguları, Foça halkının yavaş şehir unvanının kent imajı, yavaş turizm, yöresel ürünlerin pazarlanması ve kadın istihdamı konularında Foça'ya olumlu katkı sağladığı görüşünde olduğunu göstermektedir. Ayrıca yerel halkın hâlihazırda balıkçı kasabası olan Foça'nın yavaş şehir ağına katılmasıyla kentin turizm kenti imajı kazandığına ve bu imajın da kentteki konaklama işletmelerini çoğaltacağına ve kadınları iş yaşamında daha etkili kılacağına dair bir algısı olduğuna işaret etmektedir.

Çalışmanın bulguları, çalışma kapsamında incelenen ikincil kaynakların da işaret ettiği gibi, çalışmanın temel argümanı olan yavaş şehir hareketinin Foça'daki turizmin gelişmesine katkı sağladığı iddiasına kuvvetli bir dayanak oluşturmaktadır. Sakin şehir olduktan sonra Foça'da deniz turizminin arttığı ve kente ait kültürel güzellikler ön plana çıktığı Yasak ve Oğan (2019)'ın yaptıkları çalışmada da vurgulanmıştır. Turizmin gelişmesine olanak sağlayan yavaş şehirler bu duruma paralel olarak konaklama işletmelerinin de gelişmesini katkı sağlamaktadır. Görman (2019), Sarıyıldız (2019) ve Tamer (2021) (boşluk kaldırıldı) Seferihisar'da yaptıkları çalışmalarda kentteki turizm faaliyetlerinin yavaş şehir unvanıyla birlikte arttığını gözlemlemişlerdir. Aynı zamanda bu artışa bağlı olarak konaklama işletmelerinin Seferihisar'da çoğaldığı bulgusuna varmışlardır. Foça özelinde yapılan bu araştırmada da benzer ve farklı bir durumlar görülmektedir. Kentin yavaş şehir unvanı alması turizm faaliyetlerinde artışa neden olmuştur. Fakat Foça'daki konaklama işletmelerinde gözle görülen bir

çoğalma olmaması araştırmanın bulguları arasındadır. Yerel halkın kentlerde kurduğu ve ürünleri sattıkları pazarlar da turizm açısından önemli bir yere sahiptir. Meriç'in 2016 yılında yayımladığı çalışmasında ulaştığı Slow Food unvanına sahip olan Foça'da kurulan Yeryüzü pazarlarının turizmi canlandırdığı ve kadın istihdam oranını arttığı bulgusu çalışmanın üzerinden geçen yedi yıl sonra yapılan bu çalışmada da benzer sonuca ulaşılmıştır. Dahası Foça'daki yerel halk, yavaş şehir unvanı ile birlikte kurulan pazarların artacağını ve kadın istihdamının da bu doğrultuda daha fazla artış göstereceğini düşünmektedir. Başka bir deyişle, literatürde işaret edilen yavaş şehir ağına katılmanın kadınların istihdamında bir atışa katkı sağlayacağı görüşü bu çalışmada da kendini göstermiştir. Yerel halk, Foça'nın yavaş şehir olduktan sonra kadınların iş yaşamında daha aktif rol oynadığını ve oynamaya devam edeceğini bildirmektedir.

Sonuç olarak bu çalışma, Foça'nın sakin şehir hareketine katılmasının ardından yavaş şehir-turizm ilişkisinin Slow Food, yeryüzü pazarları ve kadın girişimciler dışında kent imajı, yavaş turizm ve yöresel ürünlerin pazarlanması noktasında da etkili olduğunu ortaya çıkararak literatüre kümülatif bir perspektif sunmaktadır. Bununla beraber, her çalışmada olduğu gibi bu çalışmanın da zaman ve kişi bakımından bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öyle ki çalışma bulguları 28 Ekim-5 Kasım 2022 tarihleri arasında, kolayda örnekleme yoluyla ulaşılan 30 kişinin görüşleri ile sınırlı olup tüm Foça halkına genellenememiştir. Her ne kadar nitel araştırmanın doğası gereği çalışma grubundan toplanan verilerin analizi tüm evrene genellenemiyor olsa da konu ile ilgili literatüre birincil kaynak sağlanmışır. Bununla birlikte bu çalışma ileride yapılacak çalışmalara rehberlik edecektir.

Gelecekte konu ile ilgili daha kapsamlı nicel çalışmalar yapılarak anket tekniği ve istatistiksel olarak örneklem belirleme yoluyla tüm evrenin görüşünü yansıtan bulgulara ulaşılabilir. Bunun dışında, araştırma bulgularının işaret ettiği yavaş şehir unvanı ile kadın girişimcilik arasında gözlemlenen yakın ilişki gelecekteki çalışmalara konu edilip derinlemesine incelenebilir.

Beyan

Çalışma tek yazarlı olduğundan yazarın katkısı %100dür. Çalışmanın herhangi bir kişisel veya finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır. Etik kurul izni Hakkâri Üniversitesi'nden, 13.09.2021 tarihli 1 Nolu karar ile alınmıştır.

EK 1. Araştırma Soruları

Yaşınız?	Medeni durumunuz nedir?	Eğitim durumunuz nedir?
1	Foça'nın bir Sakin şehir (Cittaslow) olmasının size katkıları nelerdir ve Foça'nın Cittaslow unvanı alması şehir imajına nasıl bir katkı sağlamıştır?	
2	Foça'nın Cittaslow unvanı alması yerel halkta nasıl bir algı yaratmıştır ve Cittaslow olgusu kentsel yaşam kalitesini arttırmakta mıdır?	
3	İlçenin Sakin Şehir olmasının turizme katkıları nelerdir ve Foça'nın Cittaslow unvanına sahip olması yerel halkın çalışma alanlarını genişletti mi?	
4	Foça'nın sakin şehir olmasında yerel halkın etkisi yüksek midir ve sizce yöresel ürünlerin ve yöresel yemeklerin tanıtılmasında yerel halkın bilinç düzeyi nasıldır?	
5	Foça'da kurulan pazarların yerel halka sağladığı faydalar nelerdir ve Sakin şehir kapsamında yapılan festival ve ya organizasyonlara katılıyor musunuz?	
6	Sakin Şehir olgusu Foça'yı kadın dost bir kent haline dönüştürebilir mi?	
7	İlçenin Sakin Şehir olması kadınların iş yaşamına katılmalarına destek sağlamakta mıdır?	

Kaynakça

- Aliyeva, N. (2020). *Slow Food Hareketinin Gastronomi Turizminin Sürdürülebilirliği İle İlişkisi Foça Örneği* [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Açık Erişim Sistemi <https://avesis.deu.edu.tr/yonetilen-tez/b1db9bdf-12b4-4125-861e-7242390f9090/slow-food-hareketinin-gastronomi-turizminin-surdurulebilirligi-ile-iliskisi-foca-orneği>
- Aliyeva, N. ve Kurgun, A. (2021). Slow Food Hareketinin Gastronomi Turizminin Sürdürülebilirliği İle İlişkisi: Foça Örneği. *Gastro: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 2(5), 234-251.
- Apak, Ö.C. ve Gürbüz, A. (2018). Turistlerin Yöresel Gıda Ürünlerine İlgi Düzeyleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 334-349.
- Arıca, R. (2019). Turistik Bölge Seçimini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi Batman İlinde Yaşayan Gençler Üzerine Bir Araştırma. *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*, 5(8), 4394-453.
- Arıca, R. ve Kafa, N. (2020). Seyahat Acentalarında Sürdürülebilirlik Karadeniz Bölgesinde Faaliyet Gösteren Seyahat Acentaları Üzerine Bir İnceleme". *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1847-1866.
- Balcı, E. (2019). *Yavaş Şehir Akımına Yönelik Yerel Halkın Algısının Belirlenmesi Perşembe Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi]. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://avesis.hacibayram.edu.tr/yonetilen-tez/c015ff0f-e3eb-40ce-894a-1c27ad4f95c5/yavas-sehir-akimina-yonelik-yerel-halkin-algisinin-belirlenmesi-persembe-orneği>
- Bulut, A. ve Adıgüzel, Ş. (2024). Türkiye'den bir sakin kent örneği: Halfeti. *Ardahan Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(1), 48-56. <http://doi.org/10.58588/aru-jfeas.1410498>
- Chmiliar, I. (2010). Multiple-case designs. A. J. Mills, G. Europas ve E. Wiebe (Ed.), *Encyclopedia of case study research* içinde (s. 582-583). SAGE Publications.
- Christensen, L.B., Johnson, R.B., Turner, L.A. (2015). Araştırma Yöntemleri Desen ve Analiz. (A. Aypay, Çev., 3. baskı). Anı.
- Çakır Tezgin, N. (2013). Foça Mutfağı. Foça Belediyesi.
- Çavuş, Ş., Demirtaş, B. & Kaya, B. (2019, May 2-5). Sürdürülebilir bir kent ekseninde Cittaslow (Sakin Şehir) hareketi ve turizm açısından önemi, *International Black Sea Coastline Countries Symposium*, Batum, Georgia.
- Doğan, M., Aksu, M., Çelik, Ö., Kaymak, H. (2019). Cittaslow Markasının Turizme Etkisi: Seferihisar'daki Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Sosyal Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(2), 6-11.
- Görkemli, H.N. (2012). Kent İmajı ve Markalaşan Kentler. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 17, 141-155.
- Görman, N. (2019). *Yerel Halkın Cittaslow Algısı: Seferihisar ve Gökçeada Karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://avesis.comu.edu.tr/yonetilen-tez/fa983de7-52ea-472a-a7e1-aa5385b0768d/yerel-halkin-cittaslow-algisi-seferihisar-ve-gokceada-karsilastirilmesi>
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). Foça'da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 398-417.

- Huberman, M.B. (1994). *Qualitative Data Analysis* (2. Baskı), SAGE Publications.
- İlgin, H.Ö., Ertekin, İ., Didem Ataman, Y. (2018). İmaj ve Kurumsal İmaj Bağlamında Kent İmajı. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 8(2), 203-2015.
- Kaynak, M. ve Koyuncu, A. (2024). Yavaş Şehir Hareketinin Yerel Yönetimler Üzerindeki Demokratik Etkisi. *Premium Sosyal Bilimler E- Dergisi*, 38(8), 97-109.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 170-189.
- Kırmacı, E. (2019). *Sakin Şehir (Cittaslow) Mudurnu Halkının Turizm Gelişimine Yönelik Algısı*. [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi]. Atatürk Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://avesis.atauni.edu.tr/yonetilen-tez/299df1ab-fa9e-4c67-9ebc-434ca4110a7e/sakin-sehircittaslow-mudurnu-halkinin-turizm-gelisimine-yonelik-algisi>
- Küçükali, A. ve Şen, U. (2020). Sakin Kent Turizm İlişkisi Bağlamında Uzundere İlçesinin Değerlendirilmesi. *ETÜ Sentez İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1(1), 45-66.
- Köse Çavuşgil, B. ve Demiral, Ö. (2019). Turizm alan yazınında Türk adaları: Bozcaada ve Gökçeada üzerine bibliyometrik bir analiz. *20. Ulusal - 4. Uluslararası Turizm Kongresi*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Meriç, H.M. (2016). *Slow Food and Tourism: Foça Earth Market Case Study*. [Yüksek Lisans Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi]. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://acikerisim.ikcu.edu.tr/yayin/1740760&dil=2&q=>
- Mesci, M. ve Dönmez, G. (2016). Turizmin Bölgesel Kalkınma ve Yerel Halk Üzerindeki Etkisi: Mudurnu Örneği. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 21-50.
- Öztürk Salı, S. ve Sünnetçioğlu, A. (2023). Yavaş Şehir Algısı ve Turizmin Etkilerinin Yerel Halkın Yaşam Doyumuna Etkisi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 141-160.
- Punch, F.P. (2014). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar* (Çev. D. Bayrak, H. Bader Arslan ve Z. Akyüz). Siyasal Yayınları. (Eserin orijinali 2005'te yayımlanmıştır)
- Sarıyıldız, M. (2019). *Sakin Kent Algısı Üzerine Bir Araştırma Bolu Göynük Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi]. Kırıkkale Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://acikerisim.kku.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12587/14960>
- Sharpley, R. (2012). Island Tourism or Tourism on Islands? *Tourism Recreation Research*, 37(2), 167-172.
- Tamer, M. (2021). *Cittaslow Hareketinde Kadın Girişimciler: Seferihisar Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. [http://librarycatalog.yyu.edu.tr/client/en_US/default/search/detailnonmodal/ent:\\$002f\\$002fSD_ILS\\$002f\\$002fSD_ILS:118398/one?qu=Philosophy+of+nature.&qf=SUBJECT%09Subject%09Cittaslow+--+tezler.%09Cittaslow+--+tezler.&ps=300](http://librarycatalog.yyu.edu.tr/client/en_US/default/search/detailnonmodal/ent:$002f$002fSD_ILS$002f$002fSD_ILS:118398/one?qu=Philosophy+of+nature.&qf=SUBJECT%09Subject%09Cittaslow+--+tezler.%09Cittaslow+--+tezler.&ps=300)
- Tamer, M. ve Alaeddinoğlu, F. (2022). Cittaslow Hareketinde Kadın Girişimciler: Seferihisar Örneği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 20(2), 500-527.
- Tekin, C. (2017). *Yavaş turizm ve yavaş turist: cittaslow Seferihisar'da karşılaştırmalı bir araştırma*, [Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi]. Batman Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://earsiv.batman.edu.tr/server/api/core/bitstreams/cff36cc7-94e7-458f-bb2d-6d444c0a794e/content>
- Tutar, Y. ve Yetişen, H. (2009). Türkiye'de Kadının Ekonomik Kalkınmadaki Rolü. *Niğde Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 116-131.
- Turgut, A., Demirezer, Ö., Uşma, G. (2023). Yavaş Şehir (Cittaslow) Kavramının Sürdürülebilirlik Bağlamında Karşılaştırmalı Bir Değerlendirmesi: Bra ve Seferihisar Örneği. *İdeal Kent*, 42(15), 1013-1041.
- Umutlu, S. ve Öztürk, M. (2020). İş Yaşamında Kadın ve Karşılaştığı Sorunlar. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25, 297-306.
- Yalım, F. (2018). Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi Ekseninde Kent Markalaşması ve Kent İletişimi: Kırklareli "Vize" Yavaş Şehir Örneği. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 6(2), 1-28.
- Yasak, Ü. ve Oğan, O. (2019). Foça'da (İzmir) Turizm Potansiyelinin Swot Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *4th International Research Congress on Social Sciences (11-13 Eylül 2019)*. 74-85.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11.baskı). Seçkin Yayıncılık
- Wolcott, H.F. (1992). Posturing in qualitative inquiry. M. D. LeCompte, W. L. Millory, ve J. Preissle (Ed.) *The handbook of qualitative research in education* içinde (s. 3-52). Academic Press.

Extended Abstract

Without considering the environmental impact, the fast-paced lifestyle has led people to consume resources from different parts of the world selfishly and unconsciously. This behavior poses a threat to the environment and future generations. In response, the slow city movement (Cittaslow) has emerged, aiming to protect the environment through urban structures. It also has become popular. Currently, 301 cities from 33 countries are part of this movement. Since 2009, Türkiye has been a member of this movement, and currently, it has 25 cities included in this network.

The current study addresses the relationship between slow city and tourism by focusing on Türkiye. Within the scope of the study, the district of Foça in Izmir, which became part of the slow city movement in 2021, is examined. Foça was subjected to the study due to its rich history, cultural diversity, architectural significance, Blue Flag beaches, and its status as a Slow Food city. It aims to explore the relationship between the slow city and tourism in Foça through the perspectives of the local people. It seeks an answer to the research question: How is the relationship between slow city and tourism perceived and interpreted by the people of Foça?

The answer to this question was not found in the literature. The slow city studies in Türkiye have primarily focused on Seferihisar, Gökçeada, Perşembe, and Mudurnu, shedding light on the changes in their tourism sectors after joining the slow city network. In the case of Foça, studies have highlighted the slow city phenomenon concerning Slow Food, earth markets, and women entrepreneurs. Therefore, a field study was conducted in Foça to determine the relationship between slow city and tourism in Foça.

In the study, qualitative research methods were utilized to understand and analyze the topic in depth. The research design is a case study based on a field study where the real-life context is examined and described in depth. The goal was not to test data based on a hypothesis but to interpret the issue by exploring a situation. The sample consists of 30 people (14 women, 16 men) from various segments of the local community, including tradesmen, service sector employees, local government officials, members of non-governmental organizations, and public employees, as well as students and retired people. Interviewees were selected using the convenience sampling technique, one of the non-random sampling methods. The main factor in the use of this technique is easy access to people. People were asked whether it was appropriate for them to participate in the study, and volunteers were included in the study group. Most of the interviewees were married and had bachelors or master's degrees, but there were also some with associate, secondary, and primary school qualifications.

As a data collection tool, the face-to-face interview technique was applied to the interviewees. That is because it allowed the researcher to ask flexible questions and gain clear insights into the attitudes and behaviors of the interviewees. Hence, in-depth interviews were conducted with 30 interviewees using a semi-structured form. The interview questions were based on the literature and divided into two parts. The first part comprised demographic questions about the education level, occupation, age, and marital status of the interviewees. The second part concentrated on the opinions of local people regarding the impact of the slow city movement on tourism in Foça. The questions aimed to understand how Foça being a slow city contributes to its image, the benefits of local markets, the local products in Foça, their experience by tourists, and the impact of being a slow city on tourism and employment. The researcher made sure to avoid expressions that could pave the way for ethical issues or distress the interviewees. The cultural, social, and economic structure of the city was taken into consideration while preparing the questions. The interviews were conducted between October 28 and November 5, 2023, following ethical and academic criteria, after obtaining the verbal consent of all interviewees. Each interview lasted between 25 and 45 minutes. The data obtained from the interviews were anonymized by respecting the principle of academic confidentiality, and each interviewee was assigned a code (e.g., K1, K2, K3) to maintain their anonymity.

The data collected during the research fieldwork was analyzed using content analysis. The goal was to categorize the gathered data in detail and to present similar concepts and themes in a reader-friendly manner. In this direction, the data was transformed into analytical expressions, and the input of subject experts was also considered. Based on the findings, the impact of Foça's being a slow city on tourism was presented in a thematic framework consisting of four categories. To ensure the reliability of the data, direct quotes from the interviewees where necessary. The findings, derived from in-depth interviews with local people of Foça, were contextualized within Foça's structure. The findings are coherent and meaningful within themselves and align with the thematic framework. However, it's important to note that due to the study's limitations, the findings cannot be generalized to the entire study area.

The existing literature suggests that the slow city movement significantly influences city tourism. An analysis of the data obtained in this study reveals that participating in the slow city movement positively impacts tourism in Foça. These effects are evident in terms of city image, slow tourism, marketing of local products, and employment.

Regarding the city image, it has been found that the slow city movement has a positive effect on Foça's city image and contributes to its identity as a tourist destination. When examining the impact of tourism on slow tourism in Foça, the field study yielded several findings. Firstly, it was discovered that Foça is a highly favorable location for tourism. Secondly, being recognized as one of the first Slow Food cities and reinforcing this with the Slow City movement has laid the groundwork for slow tourism in Foça. Finally, it was found that the primary challenge for tourism in Foça is the accommodation problem, mainly due to the majority of the district being natural protected areas. However, efforts to address this issue are underway through the development of boutique hotels and homestay options.

In terms of marketing local products, Foça culture places great importance on food and local products from the past to the present. However, the research analyzed whether the local products of Foça are sufficiently promoted. Interviewees shared that Foça has many local products such as cheese, wine, mullet with yogurt, pulled

pasta, ice cream, sour grove, and Foça tarhana (special soup). It was found that these products are not adequately promoted, especially to tourists. Another finding is that Foça has been protecting and preserving its local products in the past. The markets play an undeniably important role in this regard. The city holds the title of Slow Food and Slow City, which accelerates the process of promoting local products. Slow Food is a movement that brings consumers and producers together, aiming to establish farmers' markets. These markets, known as "Earth Markets," deliver reliable and quality foods directly to local consumers, contributing to the local economy by providing a fair price order. Foça has various markets specifically for Slow Food, such as the Earth Market, which allows local producers to market their products to tourists without intermediaries and contributes to the sustainability of the Slow City title by enhancing the recognition of the district. Other markets in Foça also contribute to the protection, promotion, and sustainability of local products.

Regarding employment, it has been understood that before Foça became a slow city, women were already active in the business life of the district. However, it became evident that their participation visibly increased with the slow city movement. Thanks to the support of local governments and women's cooperatives, women have been actively involved in the production network. The slow city movement has also led to the diversification of women's roles in business life. Furthermore, women have been able to take on more diverse roles in the tourism, service, accommodation, and agriculture sectors. The study attempted to grasp the role of women in the sustainability of the slow city movement in Foça and revealed that women active in nearly every sector, play a significant role in the development of Foça and the sustainability of the title as a slow city. This role has manifested in the form of increased participation of women in business life.

This small-scale field research aims to explore the relationship between slow city and tourism in Foça based on the perspective of local people. It provides insights into the impact of Foça receiving the slow city designation on the development of tourism. The findings of the research demonstrate that the people of Foça believe that the slow city title has had a positive contribution to the city image, slow tourism, marketing of local products, and employment. The research findings also indicate that the local people perceive that Foça, initially a fishing town, has transformed into a tourism city after joining the slow city network. This transformation is expected to increase the number of accommodation facilities in the city and enhance the role of women in business.

Overall, this study adds to the existing literature by demonstrating the effectiveness of the slow city-tourism relationship following Foça's inclusion in the slow city movement, particularly in terms of city image, slow tourism, marketing of local products, as well as the involvement of women entrepreneurs. Given Foça's status as a new member, it is important to contribute cumulative data to the literature by monitoring developments in the slow city-tourism dynamic over this initial period. However, like any study, this research has some limitations in terms of time and sample size. The findings of the study are based on the opinions of 30 individuals reached through convenience sampling between October 28 and November 5, 2022, and cannot be generalized to the entire population of Foça. While the qualitative nature of the research prevents the data from applying to the entire population, it serves as a valuable primary source for future studies.